

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket csak
ismert kezeztől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egyetel“-nek, valamint a „Jégrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Mit keresek az iskolában?

Az iskoláról nyilvánosan a nagy közönség előtt egy évben kétszer szokás beszélni: év elején és év végén. De ekkor már majdnem kötelessége minden újságnak, hogy mondjon valamit. S mondanak is sok szépet ilyenkor az újságok. Hogy »bezárnak az iskolakapuk«, »oszlik a műzsasereg«, »ölölő karok várják otthon a rég nem látott tudomány-íftut«. stb.

Azonban ezeknél életbevágóbb mondások, okoskodások és intelmek is vannak azokban a hírlapokban. Hogy pl. aki gyenge eredménnyel végezte az évet, a nagy szünetet a szórakozás mellett használja fel a javításra és pótolásra, ébredjen fel benne egy kis önrzet, egy kis nemes dicsvágy, sarkalja munkára egy régi-régi értesítőnek ez a becsületes mondása: »A tudományért, az erkölcsért, mint legdrágább kincsért való fáradozás nyújt érdemeket«. A ki pedig jelesül végezte dolgát, azért csak húzza meg magát, s ne hetvenkedjék, mert az élet majd, úgy lehet, szigorúbban klasszifikál s a becézett jeleskedőt szíven találja a sors mostoha fizetsége; sőt nem egyszer megesik az is, hogy beteljesül a biblia mondása: *akik elsőek voltak, utolsók lesznek.*

Még komolyabban és életbevágóbban szólnak a lapok az ügyvezetett érettségit tett ifjuhoz és szülőikhez. Ezeket az ifjakat már szíven csókolta a szabadság istenasszonya. De ez a csók amilyen édes, olyan rövid. Alig hogy felébrednek az üdvösséges mámorból, azt veszik észre, hogy láncravert rabszolgái az életnek. Vagy ami mindegy, más szókkal kifejezve: jön a tanács a szülőknél és nekik: erre meg arra a pályára menjenek, az praktikusabb, ez jövedelmezőbb, — az nyugalmasabb, ez diszesebb stb. — Van azonban igazi tanácsadás is; az, amelyik semmit sem mond; engedi, hogy menjen az ifju ember oda, nem ahová ő akar, hanem ahová vonza az ő alkalmatossága és hajlandósága.

Alighanem ez a legjobb tanács.

Nos, efféléket szoktak írni az újságok év elején

A „Zalamegye“ tárcája.

Délbábok.

— A „ZALAMEGYE“ eredeti tárcája. —

A csendes falut mindenfelől bércék koszorúzták. Olyan volt az, mint egy világtól elvonult remete, aki a fényből, ragyogásból, az emberi vágyak tarkaságából már nem akart magának semmit. Csak magának élt, és nem akart látni egyebet, csupán a fölötté mosolygó eget.

Ilyen csendesek, megvonultak voltak a lakói is. Ugy érezték magukat ott a magas bércék között, mintha a jószágos Isten ölelte volna őket körül szerető, meleg karjaival. Megvolt a mindennapi kenyerek és azt elfogyasztották békés szívvel és hálát adtak érte annak a hatalmas Szellemnek, aki örökösödött felettük.

Az ő vasárnapjuk volt csak igazán a jó Isten napja. Összegyűltek szépen a fehérre meszelt templomban, ahol Harmath Endre, az ékklezsia érdemes tanítója, olyan szép igéket tudott mondani a munkáról, a megelégedésről, a békéről, szeretetről, mintha csak a bibliából olvasta volna. Azután felült az orgonára, szépséges tizenhat éves leánya pedig melléje állott; úgy kezdték el a gyönyörű zsolnárokat.

Sokszor a nép nem is énekel (ez pedig ugyancsak nagy önmegtadadás egy kálvinista ékklezsia hivatott!) csakhogy a rektor úr leányának: a gyönyörű Harmath Gizellának, angyali énekét tisztán hallhassák.

Az volt még csak az igazi gyönyörűség! Azt hallgatni valóságos imádság volt.

Férfiak, asszonyok hátrafordultak és könybelábadt szemekkel nézték azt az éneklő angyalt, akinek lágyan csengő hangja szelíd, áhitatra keltő rezgással hullámozott át a templom oszlopán és belopódzott szépen a hallgatók szívébe.

Már serdülő leánya korában kezdte ezt az áhitatos

és végén. Efféléket kell írunk nekünk is. De én most mégsem szólok ezekről.

Csupán a zala-eggerszegi iskolaügyről, annak is csupán a külső rátekintéséről másolok le egy kis történelmi vonalat. Helyi érdekű, specialis, ugye lehet mégis, országosan általános.

Csak ötven év alatt is mekkora változás, milyen öröndetes haladás, dicső emelkedés van az iskola-ügyben. Elfogja az embert az öröm és a — keserűség.

Ötven év előtt egyetlen felekezeti elemi iskola volt a városban; fiu és leány vegyesen és együttesen 190 tanult benne három tanítóval, — majd községi, végre állami iskola lett s most ezernél több gyermek tanul benne 21 tanítótól, pedig azonkívül van most még polgári leányiskola, felső kereskedelmi iskola és gymnasium is, tanítóban és tanulóban megközelítve így a kétszerest, s az ötven év előtti állapothoz képest megközelítve a tizenkétszerest.

Nagy különbség!

S a tanítóságnak nemcsak a numerusa, de a mineműsége is, akkor és most!

Az aktákból összeállított értesítői iskolatörténet szerint volt ám 48 előtt is az iskolának igazgatója, vezér-tanítója, aki egyuttá énekevezér is volt a templomban. Munkásságára néze azt hiszem megelégszünk egy-egy külső körülményből vont következtetéssel is. A kántortanító jövedelmű volt legelőször is egy 4 frt értékű kert. Két tehéntartás vagyis 2 rét, s minden gyerektől 2 darab tűzifa. Ezeket kivül minden szőlős gazdától két-két ice must, de ezért a mustért tartozott egy háboru idején a felleget elharangozni vagy elharangoztatni. Mikor vallási szertartásra harangozott, 24 krajcárt kapott, de kapott ám minden temetésen is még 15 krajcárt. S akkor is csak úgy haltak az emberek és gyermekek, mint most, ha nem jobban. S így meglehetősen összegyűjtögetett jócska kincset a műzsák mestere; de nem öröndhetett ennek az utóbbi gyászos kincsnek sem szerfölötti módon, mert e 15 krajcáros jövedelméből köteles volt két segéd-tanítót fogadni, s azokat eltartani szállással, pénzzel, és élelemmel. De viszont hasznukat is vette: szüretkor

szereplést s egyszer csak azt vették észre a benne gyönyörködő hívek, hogy a kis lánykából nagy leány lett.

Az asszonyok vették észre legelsőbb.

Azán mindjárt el is kezdtek gondolkodni a fölött, hogy mi lesz az ékklezsiaiból, ha ezt az éneklő angyalt valami idegen férfi el fogja vinni a faluból. Mert hogy elviszik, azt bizonyosra vették; miután a faluban nem volt hozzá való urifajta senki.

Hanem az asszonyok nem azért asszonyok, hogy tervet ne tudjanak csinálni.

A kisbaksai asszonyok azt gondolták ki, hogy minek-utánna a rektor ur már ügyse mai gyerek, az iskolába meg ugy is sok a gyerek: kell ide hozni valami derek segéd-tanítót. A többi azután már egészen magától megy. Az megszereti a gyönyörű Gizellát. Gizella a rektor urnak egyetlen leánya; annak a kedvéért majd csak lemond állásáról, vagyis inkább átengedi az elsőséget a fiatal párnak, azután eléledgelnek együtt, egy fedél alatt.

Hát ez a kisbaksai paradicsomi viszonyokhoz képest nagyon zseniálisan volt kigondolva.

Hanem hát azok a kis apró gonosz szellemek, akik csak azért röpöködnék szerte a földön, hogy a legrejtettebb kis paradicsomot is felkeressék és valami módon a maguk részére meghódítsák: Kis Baksa községet is megtalálták. Elmentek oda is egy műkedvelő csapatall.

A nagy-baksarak, akik már künn laktak a nagy világban, túl a bércéken, — egy műkedvelői csapatot szerveztek és betanultak egy énekes népszimnűvet. Az előadásra meghívták a kis-baksaiakat is.

El is mentek. Végig hallgatták.

Hanem előadás után oda sereglettek Harmath Gizella köré és azt mondták:

— Hej kisasszonykám, akkor lett volna gyönyörűség hallgatni ezt a szindarabot, ha maga énekel volna benne.

Ha tudták volna, hogyan megfeküdte ez a mondás a kisasszonyka ábrándos szívet.

Attól fogva igen sokszor ki-kiment a falut körül-

a hátukra nyomott egy-egy puttonyt, hogy szedjék össze a hegyen neki a két-két ice mustot.

Szóval ők hárman látták el a 190 tudomány-szomjus ifjut szellemi és lelki táplálékkal.

Hozzájuk képest most mégis csak urak a tanítók s fizetésük is elég tisztességes (? Sz.), aránylagosan. És a munkájuk, úgy tartom, még nagyobb arányban változott.

Hát ez elég öröndetes haladás ötven-hatvan év alatt.

Ez a história különben komikus volna, ha nem volna olyan szomorú is egyuttal s hogy ez az összehasonlítás örömmel, vagy keserűséggel töltsse el az embert — más kérdés.

A rosztól a jobbra való változás még nem jelenti feltétlenül a jót vagy a helyes mértéket.

Rámutatok egy harmadik dicső haladásra. Az említett egypár iskolai tényezőből, ha nem láttuk is személyesen, következtethetünk a század eleji iskola-épületre. A piac közepén volt, mondják az akták s egy két szobában vala bezsúfolva majdnem kétszáz gyerek, fiu és leány vegyesen. Egészségügy akkor is volt a — hegyeken.

De milyen különbség! 1890. táján a szomszéd területre már szép épületet, palotát állitanak fel a nebulók számára. Mekkora haladott az izlés, az egészségügy iránti érzék s a tudomány megbecsülése! Az értesítőben az iskolatörténet is hozsánnával üdvözli az ujkori szellemet és méltán. Rozoga fészkek helyett fényes palota!

De vajjon a jobbraváltozás jelentheti-e már a jót? Minden új épület megfelel-e eo ipso az egészségügyi és tanügyi követelményeknek az ócska épülettel szemben?

Amiben megfelel, azért örülünk; a mivel jobb, magasztaljuk; — de amiben nem felel meg, nem szükséges szomorúságunkat eltitkolnunk.

Hogy a távol eső Ola külvárosnak nincs iskolája, az még a legjobb, mert hátha teljes jót fognak egykor építeni. De ez a belvárosi modern diszes ház egy kétségbeesett sikátorba van beszorítva iskolának, tenger

ölő bércék tetejére s onnan nézett álmadozva a ködbe menő sikságon át a messzeségbe.

Valami érthetetlen titkos vágy keletkezett lelkeben elszállani onnan messzire, valahová ki a nagyvilágba, ahol százan, ezren hallgatnák azokat a dalokat, amik az ő szíven keresztülszűrődnek és ajkáról lecsengnek. Versenyt kezdett dalolni, csatározni az erdei madarakkal a máskor vidáman mosolygó, beszédes leánykából merengő, hallgatag, ábrándozó hajadon lett, aki szüknél érezte csendes faluját.

Egyik délutánon kiment megint a bércék közé. Leült és szép széke fejét tenyerébe hajtva, álmadozva nézett a messzeségbe.

Valami csodálatos bűvölet fogta el.

Mintha láthatatlan szellemek szálltak volna melléje, suttogtak neki varázslatba ejtő igéket. Karjaikba vették és ragadták magukkal ismeretlen vidékeken át egy nagyvárosba s ott letették egy tündöklő terembe, hol a ragyogó szépségek tündér világában ezrek vártak őrá. Énekelni kezdett, mire a reá függesztett szemekbe könnyek szivárogtak és zúgó tapsokkal fogadták énekét. O elkábult a boldogságtól, a gyönyörtől. Sirni kezdett örömben.

A leáldozó nap arany sugarai csókolták a bércéket. Egy meleg sugár ott reszkett az álmadozó leányka homlokán, mint egy égből szállott gloria-fény.

A falun már az est homálya ült.

Megkondult az esteli harangzó. Csengő hangja többszörös visszhanggal hullámozott tova a bércék között.

Harmath Gizella felemelte fejét, megsimította homlokát. Aztán réveteg szemekkel nézett körül; mintha az eltűnt bűvös vízió képeit kereste volna.

Haza ment.

Nem tudott vacsorát sem enni.

Mikor az aggódo apa szinte reszkette simogatta meg forró homlokát és gyöngéden kérdezte, nincs-e valami baja, — a leány zokogva borult apja mellére és csak annyit tudott kimondani:

— Meg vagyok babonázva apám. Én színész nő leszek.

1-2. lan hiedől

Melléklet a „ZALAMEGYE“ 1899. évi 26-ik számához.

hozni, hanem végre is kell azokat hajtani. Midőn azt mondják: — „Lesznek felügyelők“, azt képzeli, hogy a felügyelők a földből bújnak elő; hogy mindannyian tőkéslesek, megfelelőek, hidegvérűek és hozzáférhetlenek lesznek, ezt nem is kell mondani. De ezeket a felügyelőket fizetni kell és mozgásba hozni.

Az 1892. november 2-iki törvény, amely az 1874-iki törvény helyébe lépett, a 13-tól 16 éves gyermekeknek a munkáját tíz órára korlátozta; azonban a délvidéken a rózsas- és jaszmin szedés idején kötelesek ezt betartani? A törvény nem nyer alkalmazást a mezői munkákra; hát a földművelés nem olyan industria, mint más? Itt nem lehet túlterhelni a gyermekeket? Ha ezt a törvénybe nem vették bele, nem onnan van-e ez, hogy azok a képviselők, akiket nagyobb részt földművelő nép választ, féltek emel elégedetlenséget előidézni, amitől az iparos osztálynál nem tartanak.

A törvény szerint a 16 éven alúl levő gyermekek tíz óránál tovább nem alkalmazhatók naponként; a fiatal munkások és munkások tizenhétől tizenkilenc évig hatvan óránál tovább hetenként; a lányok tizenkilenc éven felül és az asszonyok tizenegy óránál tovább napjában. Az asszonyok tehát a műhelyben maradhatnak, míg a fiatal leányoknak és gyermekeknek távoznok kell onnan. És mit csinálnak kint? Nem lennének el jobban anyjuk vagy atyjuk közelében? Ha ez tizenkét órán át dolgozik, gyermekei után csak két, neje után pedig csak egy óra mulva távozzanak. A helyett, hogy együtt mennének, mind-egyik külön-külön megy. Az erkölcs és a család nyerne-e valamit ezzel az intézkedéssel?

De ami több, bizonyos iparágokban a gyermek közműködése nélkülözhetlen; amint ez megy, az anyának s apának nem marad egyéb hátra, mint szintén távozni. A munkaidő korlátozásának hívei diadalt ülnék, hogy ezt az eredményt elérték; azonban váltásokokat, munka beosztásokat, nehézségeket időztek elő és a család és az ipar boldogulásához semmivel nem járultak.

A gyermeknek és a kisszerű védelme a leggyászosabb hatással lehet rája.

Páris kalácsütőinek és szakácsainak 3000 tanonca van, akik közül sokan árvák, vagy soknak családja vidéken van.

A törvény kötelezi a gazdákat, hogy egy napi szabadságot adjanak tanoncaiknak, a gazdák azonban nem akarják elvállalni a felelősséget erre a szünnapra, amely mintegy kötelezővé teszi ezeket az apró fiukra a csavargást.

A törvény ilyen abszurd következményekre vezet. Egy sok példányban megjelenő párisi lap öntvény nyomdájának vezetője fiát magánál tartotta. A törvény közbelepett. El kellett küldeni gyermekét. Ha az apa, nem egy nagy nyomdában, hanem otthon dolgozott volna, akkor is eltiltották volna attól, hogy fiát maga mellé vegye munkatársul és mesterségére kitanítsa? A fiatal ember igen derek és izmos volt. A törvény télszóra kárhözta. A gyermeknek vagy fiatal leánynak erre az ajtó elé való kidobására nem gondolt a törvényhozó. A törvény kihirdetése után való nap, a Lebaudy cég visszaküldött negyvennégy cukorvágó nőt, mivel nagyon fiatalok voltak. Millerand, Bandin és Dumay urak jelezték, hogy interpellálni fognak, de nem merték megkockáztatni azt a tételt, hogy a gazda köteles akarata ellenére is megtartani a gyermekeket és fiatal leányokat. A fiatal leányok anyagi és erkölcsi helyzete ilykép javult? Mind azokban a mesterségekben, amelyeknél a gyermek jelenléte nélkülözhetetlen, sok munkaadó fölmenti magát tanonc felfogadásától; de akkor hol tanulja ez meg mesterségét?

Szüleinek terhére válik, emellett bériük csökken. Ez az a jutalom, amelyet némely közbenjárni akarók ígérnek a népesedés fejlődése végett?

A védelem elnyomásra fajul. Azzal, hogy a gyermek munkáját garanciákkal akarják övezni, annak a veszélynek teszik ki magukat, hogy a munkától megfosztókat, ami sokkal súlyosabb, mint a visszaéléseknek rossz következményei, amelyeket meg akartak előzni. Vigyázatok, hogy ne találják egyszer ezeket a gyermekeket, gondoskodástoknak ezt a tárgyát, oly állapotban, hogy kénytelenek lesztek őket javító intézetbe küldeni, ahol terhesebb élete lesz, mint akárminő műhelyben és ahonnan megbélyegezve, erkölcsileg és szellemileg elnyomva, s mint aki munkájából megélni kénytelen, távozni és nyomorult börtöntölteléké válik, mert e hibába vissza fog esni.

Fordította: dr. Strausz Sándor.

A villamos világítás.

Nagy fontosságú határozatot hozott városunk képviselőtestülete a folyó hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlésén.

Névszerinti szavazással egyhangulag jóváhagyta a városi tanács részéről Wolf A. Lajos és társaival a villamos világítás tárgyában előzetesen megkötött szerződést, mintán a múlt év december hó 24-én tartott gyűlésen a villamos világítás behozatalát — szintén egyhangulag — elhatározta.

Alább közöljük a szerződés összes pontozatait bő kivonatban úgy, hogy az olvasó közönség abból kellő tájékozást szerezhet magának az egész árrakra nézve is.

Magához a szerződéshez csak annyi szavunk van, hogy városunk polgármestere egész ambícióval, a legapróbb részletekre kiterjedő gondoskodással foglalkozott ezzel az ügygel; hosszasan és behatóan tárgyalta a városi jogügyi, pénzügyi és gazdasági bizottság is és így meg lehetünk nyugodva a tekintetben, hogy a szerződés pontozatainak a megállapításánál úgy a városnak, mint a közönségnek érdekeit kellő figyelemben részesítették.

A város utcáinak és területek világítása — a villamos világítás behozatalával — mintegy ezer forinttal kerül többre évenként. Ez az ezer forint évi többlet azonban költségvetésünkben pótlékemelés nem von maga után; mivel a nagy gyakorlótér létesítésével és bérbeadásával költségvetésünkben a bevétel évi ezerötven forinttal növe-

kedik, amelyből az évi ezer forint új kiadás kellő fedezetet nyer.

Most csak arra kérjük városunk közönségét, hogy minél tömegesebben vezessék be a villamos világítást, hogy így a szerződésben kikötött minimális szám mielőbb meglegyen; mert csak ebben az esetben reszesülhetünk korunk ezen új találmányának az áldásában.

A szerződés egyes pontozatait kivonatlag a következőkben ismertettük:

1. A város a vállalkozóknak 40 évre kizárólagos jogot, az ezt követő 20 évre pedig kizárólagossági jog nélkül engedélyt ad arra nézve, hogy a város utcáit, utait, nyilvános tereit villamos áram vezetésére szolgáló kábelek vagy sodronyok lerakására felhasználhassák. Jogot ad egyúttal a város a vállalkozóknak, hogy a szerződés tartama alatt a város területén belül villamos áramot világítási vagy egyéb célokra magánosoknak vagy közintézeteknek eladhassanak. A vállalkozók nemcsak világító olajat, hanem bármely más világító eszközt is használhatnak és villamos áramot is fejleszhetnek kizárólag saját használatukra, azonban áramot sem el nem adhatnak, sem el nem ajándékozhatnak; a vezeték lerakására az utakat, utcákat, köztereket külön engedély nélkül felhasználhatják. A villamos telep és az ezzel kapcsolatosan a vállalkozók által a szerződés jóváhagyásától számított 3 év alatt létesítendő gőzmalom felállításához a város a vizslahidnál 2100 m² területet a szerződés tartamára a vállalkozóknak ingyen átenged s amennyiben ezen idő alatt a vállalkozók azt fel nem állítanák, bánatpénzükből a város javára ezer forintot elveszítene.

2. Áram fejlesztési rendszer és vezeték. Vállalkozók a telepet 3 vezetékes egyenáramú rendszer alapján tartoznak berendezni úgy, hogy a fővezeték és a középvezeték között 120 voltnál nagyobb nem lehet a feszültség különbség; a vezetékeket akár a földszíne alatt, mint kábeleket, akár mint csupasz sodronyokat, a földszíne fölött vezethetik.

3. Az utcai közvilágítás terjedelme. A vállalkozók az utcai világítást — a szerződésben tüzetesen feltüntetett világítási naptár szerint — egyelőre 180 db. 16 gyertyafényű izzólámpával és 9 db. 16 ampéres ivlámpával tartoznak eszközölni évi 4000 frtért. Ha a város újabb lámpákat akar felállítani: az áram ára 100 watt óránként 1¹⁰/₁₀ kr., mely szerint a jelenleg használatban levő 16 gyertyás 50 wattos izzólámpáknál az egy órá g tartó világítás a városnak ⁸/₁₀ kr-ba kerül. Ha a város a 9. ivlámpán kívül még több ivlámpát akar felállítani, minden további 16 ampéres, fél éjjel égő ivlámpáért egy évre 150 forintot fizet.

4. A lámpák felállítási helye. A lámpák felállítási helyét és módját a városi tanács határozza meg, amely határozathoz a vállalkozók alkalmazkodni tartoznak.

5. A világítási szerkezet megszakítása. Ha akár a város, akár egyesek oly munkát végezhetnek, amelyek a vezetékeknek, vagy a világítási szerkezetnek a megszakítását tennék szükségessé: úgy a megszakítást, mint a helyreállítást, a vállalkozók teljesítik az illető félnek a költségén.

6. Rendkívüli világítás. A városnak jogában áll a város utcáit a világítási naptártól eltérőleg nagyobb mértékben is kivilágítani; a vállalkozókat azonban hat órával előbb erről értesíteni kell s az erre a célra szükséges áramért hectowaatt óránként 1¹⁰/₁₀ kr. fizetendő.

7. A világítás megszakítása. Ha a villam fejlesztő telep megsérül, vagy más ok, a közvilágítást egészen vagy részben megszakítaná, úgy a vállalkozók kötelesek a megszakítást okozó akadályokat lehetőleg azonnal eltávolítani s egyúttal kötelesek az utak, utcák és tereknek más megfelelő módon való megvilágításáról gondoskodni.

8. Villamos áram magánosok részére. A vállalkozók a villamos áramot kötelesek magánosoknak is kiszolgáltatni. Magánosokkal szemben a villamos áram ára 100 watt óránként 4⁸/₁₀ kr., ami egy 50 wattos, 16 gyertyás izzólámpa után óránként 2¹⁰/₁₀ kr. és egy 33 wattos, 10 gyertyafényű izzólámpa után óránként 1¹/₂ kr-nak felel meg.

A vállalkozók azoknak a magánosoknak, akik saját szükségletükre a világítást egy éven 600 órán át igénybe veszik, 5% ot engednek le az egységárból, 800 óránál 10% ot, 1.000 óránál 15% ot, 1.500 óránál 20% ot. — Erő átviteli célokra (electromotorok számára) a villamos energia ára 100 watt óránként 2¹/₂ kr.

9. A községi és középületek világítása. A város kötelezi magát a városházánál és a rendőrkapitányi hivatalnál a villamos világítás behozatalára, ahol a vállalkozók a villamos áramot 100 watt óránként 3.84 krajzárért szolgáltatják.

10. A telep felállítása. A vállalkozók a szerződés jóváhagyását tudató végzés kézbesítésétől számított 12 hónap alatt abban az esetben, ha addig magánosok legalább 1.000 izzólámpát évi átlagos 500 órai égési tartammal 3 évre biztosítanak, az építést megkezdeni és attól számítva 12 hónap alatt az összes munkálatokat akként befejezni, hogy a villamvilágítást azonnal meg lehessen kezdeni. Ha a vállalkozók ezen idő alatt ebbeli kötelezettségüknek nem tennének eleget: úgy elveszítene 2000 frt óvadékukat s a városnak jogában áll a szerződést felbontani.

11. A szerződés tartama. A villamvilágítási telep üzembe hozatalától számított 50 év, mely után a közvilágításra szolgáló összes vezeték, hálózat lámpákai, világító testekkel, valamint a központi áramfejlesztő telep épületeivel, gépeivel s minden felszereléssel együtt ingyen megy a város tulajdonába, kivéven a kapcsolatos más iparvállalat épületeit és felszereléseit, amelyek a vállalkozók tulajdonát képezik. Jogában áll azonban a városnak a villamos telepet az első 15 év elteltével megváltani, s a szerződést megszüntetni, azonban két évi előleges felmondás mellett és pedig 15 év után 50% -al, 20 év után 20% -kal a megállapítandó becsáron felül, a 30-ik év után a megállapítandó becsáron, 35. év után

20% -kal a becsáron alul, 40 év után 25% -kal a becsáron alul, 45 év után 40% -kal a becsáron alul. A becsárt mindenkor egy szakértő bizottság állapítja meg a tényleges érték után. A szakértő bizottság egyik tagját a város, másik tagját a vállalkozók választják, míg a harmadikat a két megválasztott szakértő.

12. Berendezések magánosoknál. A villamvilágítási szerkezetet az első tíz évben kizárólag a vállalkozók állítják elő és tartják fenn a városi tanácssal egyetértőleg megállapítandó árak mellett; a berendezési költségek 8 nap alatt kifizetendők. Tíz éven túl a bevezetést a magánosok más technikussal is teljesíthetik, mely esetben a vállalkozóknak joga van a belső berendezést a szerelő iparos jelenlétében a bekapcsolás előtt felülvizsgáltatni.

13. Adómentesség és költség. A vállalat 30 éven át, míg a vele kapcsolatosan létesítendő más ipari vállalat 10 éven át a városi pótdától mentes.

14. Biztosíték. A vállalkozók a szerződés aláírásakor kötelesek 2000 frtot biztosítékképpen letenni, amely a telep felállítása után 5000 frtra egészítendő ki, amely összeg a vállalkozóknak a szerződésben előírt összes kötelezettségeiknek biztosításául szolgál s megsonkítás esetén 15 nap alatt kiegészítendő. Amennyiben a szerződés végleges jóváhagyásától számított két éven belül a magánosok részéről az 1000 db. 16. gyertyafényű izzólámpa nem lenne biztosítva, ebben az esetben a szerződés felbontottnak tekintendő s a letett óvadék a vállalkozóknak visszafizetendő.

15. Büntető határozatok. Vállalkozók tartoznak arról gondoskodni, hogy a szükségletnek megfelelőleg megállapított és a várossal közlendő rendes üzemfeszültség állandóan meglegyen olykép, hogy 5% -nál nagyobb (és ez is csak pillanatnyi és nem állandó) ingadozások elő ne forduljanak; kötelesek a központi telepen feszültség mérőket alkalmazni, hogy a város közegei az üzem feszültségét a gépházban ellenőrizhessék; joga van a városi ellenőrző közegnek a hálózat különböző pontjain is feszültség méréseket teljesíteni. Ha az üzemfeszültség 5% -nál nagyobb ingadozásokat mutatna, a vállalkozók a hibát tartoznak 24 óra alatt eltávolítani, ellenkezőleg első esetben 20 korona büntetést fizetnek a városi világítási alap javára; ha a hiány egy hónapon belül ismétlődik, akkor a vállalkozók esetrel-esetre minden illető napért 40 korona büntetéspénzt tartoznak fizetni.

16. Választott bíróság. A szerződésből eredő minden per a törvénykezési rendtartás értelmében alakított választott bíróságra ruháztatik, amelynek tagjai nem lehetnek a városi tanács tagjai, a város tisztviselői vagy alkalmazottjai, valamint a vállalkozók hivatalnokai és alkalmazottjai. A választott bíróság üléseit Zala-Egerszegen tartja; mindenik fél köteles a másik féltől nyert felszólítástól számított 15 nap alatt saját választott bírát kijelölni s az ellenféllel tudatni. Ha azonban egyik fél vonakodnék a választott bírakat kijelölni, ezen fél részére a bírák kijelölésére a zala-egerszegi kir. járásbírói bíróság lesz illetékes. A választott bíróság határozatában — minden felelbeszés kizárásával — a felek megnyugodni tartoznak. A választott bíróság költségeit a veszett fél viseli.

A soproni kereskedelmi- és iparkamara köréből.

I.

A m. kir. V. honvéd kerületi parancsnokság a m. kir. honvédség csapatai számára szükséges zab, szén, szalma, tűzifa és köszén szállítása céljából f. évi július hó 3—13 napjain Székes-Fehérvártól, Sopronban, Pecsétt, Nagy-Kanizsan és Pápán ajánlati tárgyalást fog tartani. Az ajánlatok mindenkor legkésőbb a tárgyalás napján d. e. 9 óráig nyújtandók be.

Miről az érdekeltek oly megjegyzéssel értesítjük, hogy a vonatkozó részletes hirdetmény kamaránkánál bármikor megtekinthető.

II.

A cs. és kir. V. hadtest hadbiztossága a Sopron, Szombathely, Nagy-Kanizsa és Kőszeg városokban állomásozó cs. és kir. hadsereg, valamint intézetek részére 1899. szeptember 1-től 1900 évi augusztus hó 31-éig szükségletű szén, szalma, fa és köszén biztosítása céljából f. é. július hó 10-én d. e. 10 órakor a soproni cs. és kir. katonai élelmezése raktárban nyilvános tárgyalást fog tartani.

Az írásbeli ajánlatoknak legkésőbb a tárgyalás napján d. e. 10 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniük.

A részletes hirdetmény az alulírt kamaránál bármikor megtekinthető.

Sopron, 1899. évi június havában.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara köréből.

Hivatalos rovat.

Zala-Egerszeg város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Zala-Egerszegen létesítendő villamos közvilágítás tárgyában kötött szerződés a mai napon tartott rendkívüli képviselő testület közgyűlésében 3034/kg. 99. sz. a hozott határozattal jóváhagyást nyert, mely határozat az 1886. XXII. t. c. 25. §-a értelmében f. hó 20-tól július hó 4-ig, vagyis 15 napig, közszemlére kitéve van.

Jogában áll azt minden adózó polgárnak, a polgármesteri hivatalban betekinteni.

II.

Zala-Egerszeg r. t. város tanácsa részéről közhírré, tétetik, miszerint Zala Egerszeg várost illető 1899. évi törke kamat és járadékadó kivetési lajstrom, ugy az általános jövődelmi pótdadó kivetési lajstrom az 1833. évi 44. t. cz. vonatkozó §§-ai értelmében a városi adóhivatalnál 8

napon át, vagris folyó évi június hó 20-tól 27-ig bezárólag közszemlére kitéve van, ahol is a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zala-Egerszegen, 1899. június 19-én.

Botfy Lajos polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Lapunk jelen száma a második negyedben utolsó levén, tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását. Lapunk előfizetési ára egy évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Községi és körjegyzőknek, valamint tanítóknak lapunkat évi 2 frt kedvezményes előfizetési aron küldjük.

A lap kiadóhivatala.

A városi képviselőtestület f. hó 19-én Botfy Lajos polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek legfőbb tárgyát a városi villamvilágítás tárgyában Wolf A. L. és társai vállalkozókkal a városi tanács által megkötött szerződés előterjesztése képezte, amely szerződést a városi jogügyi, pénzügyi és gazdasági bizottságok tüzetesen tárgyaltak s elfogadásra ajánlanak. A közgyűlés névszerű szavazással egyhangúlag elfogadta a szerződést, amelynek egyes pontjait más helyen kivonatlag ismertetjük. — A közgyűlés tudomásul vette a vármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlésének megküldött határozatát, amelyvel a városi közlegelő kezelése tárgyában alkotott szabályrendeletet — a felelősség elutasítása mellett — jóváhagyta, egyúttal a képviselőtestület határozatilag kimondotta, hogy a folyó 1899-ik évben legeltetési díjül a szabályrendeletben megállapított évi díjnak fele fizetendő. Fridrich Márkus, Domokos Ignác és Horváth Károly és társai, mint a város vendéglőinek, illetve a helypénzek bérleti, az egyenes adó után az 1895., 1896. és 1897-ik években fizetett városi pótdadónak elengedését, illetve visszatérítését kérelmezték. Mivel nevezettek szerződésük értelmében a pótdadó fizetésére is kötelezték magukat a képviselőtestület a tanács javaslata alapján folyamodók kérelmét nem teljesítette.

Képviselői beszámoló. Gróf Zichy Aladár, a nagykanizsai kerület országgyűlési képviselője. f. hó 18-án délután tartotta beszámoló beszédét a kerület székhelyén, Nagy-Kanizsán. Kísérőben voltak Major Ferenc és Farkas József országgyűlési képviselők. A beszámolóban f. hó 4-én kellett volna megtörténnie, de akkor a gyorsvonat, amelylyel a kerület képviselője választói körébe utazott, Polgárdinál kiskiltott s így a képviselő a kitűzött időre nem jelenhetett meg. Az első szónok Kalesok Leo kegyesrendi tanár volt, azután tartotta beszámolóját a kerület képviselője; utána szölt még Major Ferenc országgyűlési képviselő, Horváth Honor, volt szent-Ferenc-rendű hitszónok, míg a záróbeszédet Sebestyén Lajos ügyvéd, a nagy-kanizsai neppárt elnöke, tartotta.

Kitüntetés. Ó császári és apostoli királyi Felső Gernya László zala-egerszegi m. kir. pénzügyigazgatónak állandó nyugalmba helyezése alkalmából negyven évi hű szolgálatainak elismerésül a királyi tanácsosi címet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Felülfizetések a Festetics szoboralap javára. A f. hó 12-én tartott hangverseny alkalmából a Keszthelyen létesítendő Festetics szobor alap javára folytatólag felülfizettek: dr. Jankovich László gróf 150 frot, gelsei Gutman László (Zalaber) 10 frot; továbbá Nagy Kanizsáról: Elek Lipót, Ebenspanger Samu 6—6 frot; Elek Ernő, Elek Géza, dr. Tuboly Gyula, Plihal Ferenc, Schwarcz Gusztáv 2—2 frot; dr. Rátz Kálmán, dr. Fábian Zsigmond, Mikos Géza, dr. Hauser János, Unger Ullman Elek, Unger Elek, dr. Olop Mór, N. N., Hirschler Sándor, Sattler József, Veisz Sándor, Tripammer Gyula, Grünhut N. 1—1 frot, összesen 195 ft. A mult számban kimutatott tiszta jövedelemmel együtt a hangverseny — figyelembe véve a felülfizetéseket — a Festetics szobor alap javára 458 ft 82 krt jövedelmezett.

Vezérkari utazás. F. hó június 21-én egy sereg katoná érkezt városunkba s kirándulások téve, négy napig időztek itt; 23 vezérkari tiszt van közöttük, 56 gyalogossal és 17 huszárral; Zalabérből jöttek s városunkon át Csáktornyára, onnan meg Fedtbachig mennek Stájerországba. Tanulmányutjukba itt azért időztek négy napig, mert ezen a terepen jó taktikai és stratégiai pontok vannak. A vezérkar Gorgi Frigyes ezredes vezetése alatt a következő tisztekből áll: Lügendor őrnagy, Sibschock őrnagy, Mallaf Gusztáv, Molnár v. Péterfalva, Tanovcsék Gyula, Bartalos Richárd, Zaitz, Martanos Haubner, Stracher, Kritki századosok s Fülnegy, Krotki, Spolnavecky, Eltz, Schemmern, Straub, Mader, Lichtenstein herceg és Beck főhadnagyk, és Harler élelmezési tiszt.

Megbízás. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Lenau Miksa budapesti német-, francia- és angolnyelv tanárt az 1899/1900-ik tanévre a zala-egerszegi felsőkereskedelmi iskolánál óra adói minőségben a német- és francianyelv tanításával megbízta.

A tüzoltók készülődnek. József főherceg, aki tudvalevőleg az ország tüzoltóságának főparancsnoka, minapán tett katonaköruti szemléjén városunkat is utbaejtve, érdeklődött a zala-egerszegi tüzoltó testület iránt is. Megtudva ugyanis, ebéd alkalmával a főparancsnoktól való kérdészködése közben, hogy mostanság nem volt nagyobb mérvű ünnepély, de augusztus 5. és 6-án lesz a testületnek 25. éves jubileuma, reményét fejezte ki, hogy ez jól fog sikerülni. — A testület választmánya a mult szombaton gyűlést tartott Boshán Gyula elnöke alatt, melyen Kovács Károly tiszteletbeli főparancsnok is jelen volt s mint a testület viszonyaival teljesen ismerős, több üdvözítést adott. A választmány az ünnepségek aktív rendezőjéül Szabó István csaját prancsnokot kérte és bízta meg, ki az irodát már meg is nyitotta az őrtanya szobájában, s a két napos ünnepségnek sok ága-bogát rendezi

szóval és levelezéssel; meghívókat küld a megye összes tüzoltó testületeihez s a szomszéd vármegyék közelebbi testületeihez; azonkívül meghívja a várossal és megyével bármilyen érdekkapcsolatban levő, bár távol lakó nagytársasági férfiakat is. A főrendező irodájának működése mellett ezután a választmány is aug. 5-ig minden héten tart gyűlést, szombaton d. n. 5^{1/2} órákor. — Julius 1-én Budapestről egy képzett Szidancics Ferenc tüzoltó osztályparancsnok, reáliskolai tanár jön le, ki a tagokat két heti oktatásban részesíti, hogy vidéki testületünk a legújabb kori haladás elől se legyen elzárva. — Szóval a testület elnöksége és parancsnoksága mindent elkövet a sajátmaga kötelességét teljesítse s hogy a József főherceg öfensége reménye is teljesedjék.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Jelinek Márk szenczi állami polgári iskola rendes tanítót a nagykanizsai államilag segélyezett községi polgári iskolához áthelyezte.

Szerencsétlenül járt huszár főhadnagy. A Zala-Egerszegen állomásozó huszár századok egyik főhadnagya, Kokotorich Damobrán bízva gyakorlottságában, a kaszárnya udvarán ráült egy még ki nem tanított tüzes lóra; de a heves ugratások közben a főhadnagy olyan szerencsétlenül bukkott le lováról, hogy veszélyes agcsontzúzódást szenvedett. Kokotorichot azonnal orvosi kezelés alá vették s gondosan ápolják.

Plebános kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Jerger Ferenc bódi lelkes-helyettesnek a vallásalap kegyurasága alá tartozó rédcisi plebánia javadalmat adományozta.

Zongoravizsgálat. Dr. Stökl Adolfiné zongoratanító-nő tanítványával f. hó 26-án a Korona szálló emeleti helyiségében táncal egybekötött nyilvános zongora vizsgálatot tart. A vizsgálat kezdete délután 4 órákor, a tánc kezdete este 9 órákor. Belépti díj személyenként egy korona.

Vasuti kinevezés. A m. kir. állam vasutak igazgatósága Korányi Fül magyar államvasuti hivatalnok gyakornokot hivatalnokká nevezte ki.

Honvédegylet. A „zala-egerszegi 1848/49-iki honvédegylet” alapszabályait a m. k. belügyminiszter a bemutatói záradékkal ellátta.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Hetényi Imre és gyermekei: Imre és Mariska, ugy özvegy Stöckl Jánosné szül. Csóka Antonia és gyermekei: Irma és Ilona ugy a saját, valamint az összes rokonság nevében, fájdalom telt szívvel tudatják a felejtethetlen jó feleség, anya, gyermek, testvér és rokonnak Hetényi Imréné szül. Stöckl Laurának élte 25-ik, boldog házasságának 4-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után, f. é. június hó 18-án reggel 9 órákor hosszas és kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. é. június hó 20-án délután 3 órákor fognak a gyászházban beszenteltetni és a neszideri sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miséldozat f. é. június hó 21-én reggel 7 órákor fog a helybeli r. kath. templomban az Urnak bemutatattani. Kelt Neszideren 1899. június hó 18-án. Aldás és béke lengjen drága porai felett!

Anyakönyvezetói helyettes kinevezés. A m. kir. belügyminiszter vármegyénk területen a felső-mihályfalvi anyakönyvi kerületbe Kuczor Imre községi irnokot, a szőjtőri anyakönyvi kerületbe Farkas István jegyzősegédet, a monostor-apáti anyakönyvi kerületbe Vermes Aladár jegyző-gyakornokot anyakönyvezetói helyettesekké nevezte ki; egyúttal Kuczor Imrét és Vermes Aladárt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

A hazafias és vallásos nevelés érdekében a vallás- és közoktatásügyi miniszter f. é. június 32. 543 sz. a. a következő rendeletet intézte a kir. tanfelügyelőségekhez: „Ismételt hangsúlyoztam, hogy a népiskolai iskolázást csak úgy tartom a népoktatási törvény intencióival megegyezőnek és eredményesnek, ha a tanítás mellett kiváló gondot fordítanak a tanítók a hazafias és vallásnevelésre és ha úgy az iskolában, mint a társadalmi és magánéletben gyöngédséggel és jó példával hatnak növendékeik vallásos érületére. E célból kötelezőleg elrendelem, hogy mindennél, ahol az illető egyházak lelkeszei a rendes tanórákat meg nem zavaró isteni tiszteletet tartanak, a lelkes vagy az állami iskolai gondnokosság kívánságára, illetőleg határozatára, nevelői feladatukból kifolyólag és fegyelmezés szempontjából is kötelesek az állami elemi iskolák tanítóit, illetve tanítóit a saját felekezetiükhöz tartozó növendékeket az istenitiszteletre elkísérni és ott rájuk felügyelni. Megjegyzem, hogy mindennapi istenitiszteletre való járásra az elemi iskolai tanulókat ősszel, amennyiben az időjárás megengedi, legfőkébb október végéig, tavasszal pedig április hó 1-étől kezdődőleg kötelezhetők; és emellett a téli ünnepi és vasárnapi istenitiszteletre való járás alól is a gyöngébb szervezetű vagy gyöngébb ruházatu tanulók a szülők vagy az osztálytanítók óhajtatására fölmentendők.

A zala-egerszegi iparos ifjúság önképző egylete könyvtára javára 1899. évi július hó 2-án (vasárnap) a kaszaházi kertben tekeversenyyel egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépti díj: személyenként 50 krajczár. Egy darab tekegy (3 dobásra) 15 krajczár. Kezdeté d. u. 4 órákor. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot a következő vasárnap, azaz július 9-én tartják.

A tornavizsga a gymnasiumban 23-án pénteken délelőtt volt s az eső miatt a teremben kellett megtartani, mely modern nagysága mellett is szük arra nézve, hogy torna vizsgát lehessen benne tartani. Egyszerre csak két osztály gyakorolhatott benne, s így a legérdekesebb futó versenyek és távol ugrások elmaradtak, melyeket ugyan a jelenlegi kis udvaron kün sem lehetne teljes mértékben megtartani. Paukovich Gy. torpatanár, a mennyire a hely megengedte, igen csinos rendgyakorlatokat és játékokat rendeztetett a fiukkal; majd a széken gymnastikáltak s végül versenyel is tartottak. Legtöbb ügyességet a IV. osztály tanói mutattak, kik a kötelhuzásban is megszerezték a pálmát az osztály számára. A legelső sze-

ren, a nyugtón is ők szerepeltek. A nehéz gyakorlatokat csinosan végezték Pintér Ernő és Mattersdorfer Ignác, kik elismerő okiratot, Németh János pedig dícséretet nyertek. Első díjat vagyis oklevelet nyert a magas ugrásban Cserákó Nándor III. o., aki 110 cmt. könnyedén ugrott át ugródeszka nélkül. Pávicsek Kálmán III. o. t. volt itt a második; kötelhuzásban első lett Endrői Gábor s második Forgács Ferenc V. oszt.; a rendmászásban az I. o.-ban Bauer József és Somogyi Jenő, II. o.-ban Hegedűs József és Fuith Gyula váltak ki. — Megyesi Lajos igazgató buzdító beszédet intézett a tanulókhöz s elismerését és köszönetét fejezte ki Paukovich torna tanárnak az elért szép eredményért.

Megüresedett körjegyzői állás. A nagy-lengyeli körjegyzői állás lemondás folytán megüresedett. A megüresedett állásnak választás útján való betöltése a járási főszolgabíró Bartalos Mihály salomvári okleveles segédjegyzőt bízta meg a jegyzői teendőket teljesítésével.

Bukik, vagy buktatják? Igen ismeretes szavak ezek, kivált így iskolai év végén, mint a hogy most is vagyunk. Ismeretesek, de mégis ismeretlenek; mert igen helytelenül felecserelik egyiket a másikkal. Beszédünkben teméntelen helytelenül használt szó van. Ilyen helytelen ez alkalommal az egyik szó is. Kölesönösen felecserelik egy mással. Pedig a két fogalomnak különböző nagyságú köre van. A buktatás fogalma nagyobb körű, mint a bukásé. A buktatásban mindig benne van a bukás, de a bukás nem következménye mindig a buktatásnak. A kit buktatnak, az okvetlenül bukkik, de a ki bukkik, azt nem mindig buktatják. Sőt itt az iskolai buktatásról lévén szó, a bukás nem szabad, hogy buktatásnak legyen eredménye vagy következménye. Helytelenül mondják, hogy ezt meg azt a fiút ez vagy az a tanár megbuktatta, vagy megfogja buktatni. Természetes, többszörösen helytelen volna, ha maga a tanár beszélne így: ezt vagy azt a fiút megbuktattam, vagy meg fogom buktatni. Vadság volna ez. A tanárnak egészen más dolga. Az ő dolga az, hogy tanítson és azután ítéljen. Az ítélet pedig abból, hogy csinál egy mértéket, vagy hűz egy képzeletbeli vonalat s azt tartja, mint a szalagot tartják az ugró előtt. A melyik tanuló átmegy rajta, az tovább halad, vagy a „felsőbb osztályba fellephet”, aki pedig nem tudja átugrani, az innenfelől marad, vagy „megbukik” s „osztályismétlésre utasítottatik”. A tanuló a zsinór-nak neki szalad, s vagy megbukik, vagy nem bukkik, de buktatni nem szabad. A tanár csak tartsa a zsinórt. Az meglehet, hogy mindenkit segíti, de hogy akadályozná, az embertelenség volna. Tehát csak bukkik és nem buktatják.

Elhalasztott mulatság. A galamboki önkényes tüzoltó egyesület mulatságát, amelyet f. hó 18-án a kedvezőtlen időjárás miatt nem lehetett megtartani, bizonytalan időre elhalasztották.

Szeszfűző tanfolyam. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelő Országos Egyesülete folyó évi július 23-tól augusztus 5-éig bezárólag a „Köztelken” szeszfüző-tanfolyamot rendez, mezőgazdasági szeszgyárosok és szeszfüző kezelők részére. — A tanfolyam a szeszgyártás és szeszadózás technikáját és általában a szeszüzettel összefüggő minden kérdést fel fog ölelni. Az egyesületet a szeszfüző-tanfolyam rendezésére egyrészt az a körülmény indította, hogy ily tanfolyamot már több mint egy évtized óta nem tartottak s azóta a szeszgyártás terén oly újítások merültek fel, amelyeknek az érdekeltekkörrel való közlésére s tudomásul hozatalára az ily tanfolyam kiválóan alkalmas, másrészt a kidolgozás alatt levő új szeszadótörvényjavaslat egy új aera kezdetét jelenti a mezőgazdasági szeszgyártás terén s ez a körülmény is indokolta teszi egy ily tanfolyam megtartását, melynek előadóul az egyesület dr. Kosutány Tamás, Cserháti Sándor magyaróvári gazdasági akadémiai, Lázár Pál és dr. Szilágyi Gyula műegyetemi tanárokat, dr. Lehrer Péter pénzügyi tanácsost, Zalka Zsigmond gazd. tanintézetű tanárt, Hajdu István urad. intézőt és Bódi Bódog szeszgyárgazgatót nyerte meg. A szeszfüző-tanfolyam az elméleti és gyakorlati előadásokra egyaránt kiterjeszkedik; délelőtt vannak az elméleti előadások, a délutáni órákban pedig gyakorlati előadások a műegyetemi laboratóriumban és a fővároshoz közel eső szeszgyárakban. A tanfolyam hallgatói köze föveszik: a szeszfüző-tanfolyamot, szeszfüzőkezelőket s oly birtokosokat, akik szeszfüzőt fölállítani óhajtanak s végül mindazokat, akik a szeszfüzőzéshez szükséges szakismereteket megszerezni óhajtják. Jelentkezési határidő: július hó 15-ike. A jelentkezések a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelő Országos Egyesülete” titkári hivatalához Budapest Köztelken küldendők be. A részvételi díj: személyenként 20 frot s egyidejűleg küldendő be a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelő Országos Egyesülete” pénztárába (Budapest, Köztelken) a tanfolyam hallgatói kívánatra a tanfolyam befejeztével az egyesület részéről aláírt látogatási bizonyítványt nyerne. Ezen kívánságukat azonban már előzőleg kell bejelenteniük.

Körjegyző választás lesz Nyirádon június 27-én. 26-ig kell a kérvényt beadni a símeigi főszolgabíróhoz. A körjegyzőség Nyirád és Szőcs községekből áll.

A hivatalos azzsió. A m. kir. pénzügyminiszter a vámlételeknek ezúttal történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlékot (azzsiót) f. évi július hóra 19^{1/2}%-ban állapította meg.

Értesítés. A pápai, állami tanítóképző-intézet I. osztályában az 1899/1900. tanévben több, teljesen ingyenes és féldíjas, állami segélyállomás lesz betöltendő. Folyamodványok július 1-ig ide küldendők. A felvételi-vizsgálatok július 3-án tartatnak, melyre az elégtelen osztályzatú, avagy IV. gymnasiális, vagy polgáriiskolai osztályt nem végzettek kötelezetnek. Tudakozásokra innen — kívánságra — bővebb tájékozás adatik. Pápa, 1899 évi június 15-én. Szováthy Lajos, igazgató.

Szomorú statisztika. Az 1890. évi népszámlálás adatai szerint hazánkban 20.000 siketnéma van, közöttük 1.000 tanköteles. A Dunántúl levő 11 vármegyére esik 2.752, kik közül 554 a tanköteles. Vármegyénkben van 545 és ezek között 109 tanköteles. A közoktatásügyi kormány a legújabb időben mindent elkövet, hogy a

